

Slutrapport

Projektnamn: **Projekt Palladium**

Diarienummer: **2008-3020373**

Projektperiod (ÅÅMMDD-ÅÅ-MM-DD): **090201-111231**

Syftet med en enhetlig mall för slutrapportering är att underlätta spridning av resultat och metoder från Socialfondsprojekten i Sverige. I slutrapporten ombeds ni beskriva vilka resultat ni uppnådde samt redogöra för hur ni följde er tid- och aktivitetsplan. Slutrapporten förväntas omfatta mellan 10 och 15 A4-sidor.

Vänligen bifoga också gärna andra produkter och/eller rapporter etc som ni arbetat fram under er projekttid. Till slutrapporten ska också lägesrapport för den avslutande delen av ert projekt bifogas.

Under varje rubrik finns en inledande text om avsnittets innehåll. Det är viktigt att slutrapporten bygger på en diskuterande redogörelse. Från och med den 3:e rubriken och framåt bör om möjligt följande två frågor besvaras:

1. Redogör för eventuella orsaker till avvikelser.
2. Vad hade eventuellt kunnat göras bättre?

Om Du har frågor angående slutrapporteringen, hör av Dig till Din handläggare på Svenska ESF-rådet.

1. Sammanfattning

Ge en sammanfattande beskrivning av projektidé och framkomna resultat.

Ungdomsprojektet Palladium är ett samverkansprojekt mellan Katrineholms och Vingåkers kommuner. Start den 1 februari 2009 och slut den 31 december 2011.

Målgruppen för Palladium är unga vuxna som är långt ifrån arbetsmarknaden. Det övergripande målet med projektet är att tillsammans med berörda

myndigheter och förvaltningar ta fram en samverkansmetod som kan användas för att identifiera och stödja unga vuxna i deras arbete tillbaka till sysselsättning eller studier.

Utvärderingen visar att Palladium har bidragit till att ge deltagarna möjlighet att utvecklas efter sin egen förmåga och om man granskar utvärderingen utifrån ett individuellt deltagarperspektiv har projektet varit mycket lyckat. Palladium har lyckats motivera unga vuxna och fått dem att känna hopp och framtidstro, något som har gett över fyrtiotre procent av deltagarna kraft att skaffa arbete börja studera eller gå vidare till annan sysselsättning.

Tillsammans med berörda myndigheter och förvaltningen har ett samverkansteam skapats som kan användas för att identifiera och stödja ungdomarna i deras arbete tillbaks till sysselsättning eller studier. Projekt Palladium har implementerats i Ungdomstorgets ordinarie verksamhet hos Viadidakt i Katrineholm.

2. Projektets resultat

- Redogör kortfattat för det problem och de behov som projektet avsåg att fokusera kring.
- Redogör för projektets ambitioner att göra skillnad, det vill säga hur lösa problemet på ett bättre sätt. Ta utgångspunkt i den eller de programkriterier (lärande miljöer, samverkan, innovativ verksamhet, strategisk påverkan) som projektet valt, men också där så är aktuellt hur aktiviteterna av transnationell och regionalfondskaraktär bidragit.
- Vilka resultat och förslag till goda lösningar har projektet lett fram till?
- Vilken påverkan och genomslag har projektet åstadkommit på individnivå, organisationsnivå och system- och strukturnivå?

Projektet handlar om att målgruppen, unga vuxna 16-30 år, inte ska bli kvar i ett långvarigt bidragsberoende och att underlätta vägen till utbildning samt inträde på arbetsmarknaden. Många ungdomar hamnade mellan olika aktörer då det saknades en gemensam modell för att arbeta med målgruppen.

Det projektet avsåg att fokusera kring var följande områden:

- förbättra och utveckla arbetssätt och arbetsmetoder för ungdomar som är eller riskerar att bli långvarigt bidragsberoende och som kräver särskilda insatser
- utöka samarbetet mellan berörda aktörer för att kunna erbjuda insatser på ett mer tillgängligt och flexibelt sätt och skapa aktiviteter som stärker motivation, drivkraft och ett eget entreprenörskap
- initiera alternativa aktiviteter
- arbeta utifrån individuella planer

Tidigt såg man i projektet att deltagarna hade stora brister inom fyra områden:

Hälsa, personlig utveckling, samhällsinformation, studie- och yrkesvägledning. En orienteringskurs skapades med ovanstående fyra områden som hörnstenar. De flesta aktiviteter i projektet har rört något av dessa områden.

Utvärderingen visar att Palladium har bidragit till att ge deltagarna möjlighet att utvecklas efter sin egen förmåga och om man granskar utvärderingen utifrån ett individuellt deltagarperspektiv har projektet varit mycket lyckat. Palladium har lyckats motivera unga vuxna och fått dem att känna hopp och framtidstro, något som har gett över fyrtiotre procent av deltagarna kraft att skaffa arbete börja studera eller gå vidare till annan sysselsättning.

Av 115 deltagarna som slutat på Palladium har 43,5 procent (26 procent flickor/kvinnor och 17,3 procent pojkar/män) fått arbete, annan sysselsättning eller börjat studera.

Arbete: 12,2 procent (4,3 procent flickor/kvinnor och 7,8 procent pojkar/män) har börjat arbeta.

Studier: 16,5 procent (11,3 procent flickor/kvinnor och 5,2 procent pojkar/män) av deltagare har gått vidare till studier.

Annan sysselsättning: 14,8 procent (10,4 procent flickor/kvinnor och 4,3 procent pojkar/män) har gått vidare till annan sysselsättning.

Ekonomi i projektet har hela tiden legat under budget. Mycket tid fokuserades inledningsvis på en felräknad budget som försöktes rättas till. Trots justeringar har projektet ekonomiskt inte gått ihop. Bl a beror det på att deltagarsättningen ingått som medfinansiering i projektet och våra ungdomar får otroligt lite i ersättning då de flesta fortfarande bor hemma.

I projektet har vi funnit lösningar på problem genom samverkan mellan kommuner, förvaltningar, myndigheter och projektdeltagarna. Palladium har förbättrat och utvecklat arbetssätt och arbetsmetoder för unga vuxna som är eller riskerar att bli långvarigt bidragsberoende och som kräver särskilda insatser genom bland annat struktur och mer flexibilitet. Varje individ har fått en struktur att följa men samtidigt har vi gjort individuella anpassningar vid behov.

Erfarenhetsutbyten har också lagt grunden till fortsatta samarbeten. Samverkan och erfarenhetsutbyten fortsätter även efter projekttiden slut då Palladium har implementerats i Ungdomstorgets ordinarie verksamhet hos Viadidakt i Katrineholm. Samverkansarbetet påbörjades under Palladiums projekttid och övergår nu till samverkan inom RAR-projektet Ciceron som är kopplat till Ungdomstorget. Ciceron är en regional samverkansinsats med målet att öka samverkansarbetet kring gruppen unga. Ett gemensamt Samverkansteam för Vingåker och Katrineholm har skapats där handläggare från bl a Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Landstinget, Socialförvaltningen, Bildningsförvaltningen, Barn- och Utbildningsförvaltningen och Viadidakt ingår.

3. Syfte och mål med projektet

- Redogör för projektets syfte/projektmål, delmål och avsedda resultat.
- Vad har projektet uppnått i förhållande till mål och planerat upplägg? Redogör dels med kvantitativa mått, dels kvalitativt i form av till exempel erhållna kunskaper och förändringar i attityder, riktlinjer, beteende etc.
- Vilket lärande åstadkom ni i projektet såväl internt som externt?
- Redogör för orsaker till avvikelser i förhållande till planerad verksamhet i projektansökan och hur detta har påverkat projektbudgeten.

Projektet har haft två syften:

1. Att bidra till ökad social sammanhållning och ett inkluderande arbetsliv med fokus på unga vuxna 16-30 år som idag står långt ifrån arbetsmarknaden, men som genom att delta i projektet ökar sina möjligheter att komma in och stanna kvar på arbetsmarknaden
2. Att förändra och förbättra samverkan mellan Arbetsförmedling, Försäkringskassa och Socialförvaltningar för att utforma ett system som tar hänsyn till att unga vuxna inte är en homogen grupp.

Projektet stöder tre av de regionala målen inom programområde två:

- 1: Personer ska komma till/närmare arbetet.
- 2: Underlätta ungas etablering i arbetslivet
- 3: Utveckla samarbetsformer och arbetssätt mellan aktörer som arbetar med individuellt anpassade lösningar.

Avsett resultat:

- 80% av deltagarna skall anse att de fått bra eller bättre vägledning.
- Minst 50 % av de deltagare som fullföljt projektet ska befinna sig i utbildning alternativt komma in på arbetsmarknaden genom anställning eller egen verksamhet. De resterande 50 % ska ha ökat sitt självförtroende, genomgått viss kompetensutveckling, skapat kontaktnät och kommit till en ökad självinsikt.
- Förbättra och utveckla arbetsmetoder för ungdomar som är eller riskerar att bli långvarigt bidragsberoende.
- Att målgruppens anställningsbarhet har ökat.
- 90 dagar efter projekttidens slut skall 80 procent av de deltagare som fullföljt sitt projektdeltagande befinna sig i arbete, utbildning eller annan arbetsmarknadspolitisk aktivitet.

Uppnått resultat:

- 91% av de deltagare som fyllt i vår enkät vid utskrivning uppger att de har fått det stöd den hjälp de behöver under projekttiden.
- 52% av de deltagare som började fullföljde projektet.
- 80% av de som fullföljde projektet gick vidare till jobb, studier eller annan arbetsmarknadsåtgärd.
- 24% av de som fullföljde projektet gick vidare till arbete.

- 32 % av de som fullföljde projektet gick vidare till studier.
- 68% av de som fyllt i vår enkät vid utskrivning uppger att de fått ett bättre självförtroende och en ökad självinsikt.
- 64% av de som fyllt i vår enkät vid utskrivning uppger att de fått ökad motivation att söka arbete eller annan sysselsättning.
- 81% av de som fyllt i vår enkät vid utskrivning uppger att projektet lett till personlig utveckling.
- 90 dagar har ej gått efter projekttidens slut varför vi ej kunnat mäta hur många som befinner sig i sysselsättning idag.

Palladium har förbättrat och utvecklat arbetssätt och arbetsmetoder för unga vuxna som är eller riskerar att bli långvarigt bidragsberoende och som kräver särskilda insatser har gjorts genom bland annat struktur och mer flexibilitet.

Genom projekt har nätverken mellan individer, förvaltningar, organisationer och kommuner stärkts. Erfarenhetsutbyten har också lagt grunden till fortsatta samarbeten. Varje samverkande part har fått ökad kunskap om varandras arbetssätt och organisation. Man kommer att fortsätta förbättra samarbetet mellan aktörerna även efter projektet är slut då man har implementerat Palladium i Ungdomstorgets ordinarie verksamhet.

4. Arbetssätt

Vad var ert huvudsakliga arbetssätt? Beskriv kortfattat vilka metoder, utbildningar och andra aktiviteter som användes. Vad i metoderna och aktiviteterna var det som gjorde skillnad, d.v.s. som ledde fram till det önskade resultatet? Beskriv eventuellt nya metoder eller material som tagits fram i projektet.

Det huvudsakliga arbetssättet i projektet har sammanställts i den metod vi har tagit fram, Palladium-modellen. De framgångsfaktorer vi har sett under projekt tiden är följande:

PERSONAL

- Hög personaltäthet
- Olika kompetenser och kön i arbetsgruppen
- Sammansvetsad personalgrupp
- Flexibel och lyhörd personal
- Möter individen där den är
- Tillgänglig och närvarande personal

DELTAGARE

- Får lyckas – och misslyckas
- Deltagarna får själva ta ansvar för sina handlingar
- Korta mätbara mål uppsatta av deltagaren

- Aktiviteterna utgår från deltagarnas intresse och önskemål
- Utvärdering av deltagarnas synpunkter ofta
- Man får vara sig själv/den man är i Palladium

SAMVERKAN

- Bra samarbete med andra myndigheter
- Bra kontakt med Soc/AF/Gymnasiet
- Stor kännedom och kunskap om olika instanser
- Brett kontaktnät gällande företag och föreningar

ARBETSSÄTT

- Personligt bemötande – möter individen där den är
- Individuella coachsamtal ofta
- Individuell planering
  - o Varje vecka får deltagaren göra en individuell målplanering
  - o Målen ska vara korta och mätbara
  - o I slutet av veckan följs målen upp tillsammans med coach
- Frånvarouppföljning direkt, genom att:
  - o Alltid ringa till den som är frånvarande
  - o Skicka SMS
  - o Göra hembesök
- Tydliggör och konfronterar deltagarnas undanflykter, genom att:
  - o Gör det jobbigt/försvåra för deltagarna att vara borta
  - o Ifrågasätter frånvaro
  - o Bryter destruktiva beteenden
  - o Går rakt på sak
  - o Öppnar upp för samtal med hjälp av humor
- Varierat innehåll
  - o Innehållet varierar men det är fyra områden vi lägger tyngdpunkten vid:
    - **Personlig utveckling:** Övningar för att öka deltagarens självkänsla, självförtroende och självkännedom
    - **Samhällsinformation:** Dina rättigheter, skyldigheter och möjligheter som medborgare.
    - **Studie- och yrkesvägledning:** Studievägledning, företagsbesök, facklig information och praktik.
    - **Hälsa:** Motion, träning, friskvård, kostrådgivning och föreläsningar.
- Aktiviteterna utgår från deltagarnas intressen
  - o Studiebesök och företagsbesök bokas efter deltagarnas intressen
  - o Externa konsulter prövas i gruppen och upphandlas efter deltagarnas godkännande
  - o Information och studiebesök inom kommunala verksamheter bokas efter behov.
- Hjälper deltagarna att komma till rätt instans och stöttning att fullfölja

- möten på t ex AF Rehab, Soc, AF, Psyk m m, genom att:
  - Går med på möten
  - Skjutsar till möten och ser till att deltagaren går på inbokade möten
  - Hämtar deltagaren efter planerat möte
  - Följer upp genomförda möten
- Stöttning även efter avslut i Palladium, genom att:
  - De som slutar uppmanas alltid att själva hålla kontakten med Palladium
  - De ska veta att de alltid kan vända sig hit för att prata om t ex: privata problem, problem vid studier, berätta om hur de har gått vidare efter tiden i Palladium
  - Kontakten efter avslut är frivillig
- Frihet att utveckla verksamheten
  - Tillsammans med deltagarna utvecklas verksamheten hela tiden
- Humor och glädje genomsyrar allt
  - Viktigt att deltagarna får ett positivt bemötande
  - Öppnar upp för samtal med hjälp av humor

5. Deltagande aktörer i projektet

Redogör för vilka aktörer (organisationer, företag, myndigheter) som ingick i projektet, samt vad de konkret bidrog med, både vad gäller engagemang, ekonomiska resurser och påverkansarbete. Redovisa dessutom arbete i projektgrupp, styrgrupp och/eller referensgrupp samt gruppernas sammansättning. Hur har grupperna fungerat?

Projekt Palladium är ett samverkansprojekt mellan Vingåkers- och Katrineholms kommuner. Styrgruppen har bestått av följande aktörer: Viadidakt (som är gemensam nämnd för vuxenutbildning i Katrineholm och Vingåkers kommun), Socialförvaltningen i Vingåker och Katrineholm, Barn- och utbildningsnämnden i Vingåker samt Bildningsförvaltningen i Katrineholm. Styrgruppen har träffats två gånger per år och sammankallats vid behov. En del av representanterna har varit väldigt osynliga i projektet medan andra har varit mycket engagerade.

Trots att man ganska tidigt i projektet såg att man inte kunde följa budgeten utan att projektet skulle gå med förlust beslutade man i styrgruppen att fortsätta projektet ut. Kostnader för ungdomarna hade man ändå och kunde man bryta några ungdomars utanförskap ansåg man det ändå ge kommunerna en vinst på sikt. Då projektet ligger under Viadidakt får Viadidakt ta hela kostnaden för projektets förlust. Viadidakt finansieras med en tredjedel av pengar från Vingåkers kommun och två tredjedelar av pengar från Katrineholms kommun.

Projektgruppen har bestått av följande aktörer:

Viadidakt, Socialförvaltningen i Vingåker och Katrineholm, IV-programmet i Vingåker och Katrineholm samt Arbetsförmedlingen. Vid projektgruppen möten har även deltagare från projektet samt personal från arbetsgruppen närvarat. Projektgruppen har träffats sex – åtta gånger per år. Samtliga i projekt gruppen har varit mycket engagerade och intresserade att följa och utveckla projektet. Dock har flera personer bytts ut i projektgruppen varvid projektet tappat fart framåt.

Under projekttiden bidrog man med följande resurser till projektet:

Viadidakt har haft en studie- och yrkesvägledare på plats fyra dagar i veckan för vägledning individuellt och i grupp för Palladiums ungdomar i Ungdomstorgets lokaler.

Socialförvaltningens handläggare i Vingåker och Katrineholm har avsatt tid för möte tillsammans med personalen på Palladium en gång i månaden.

Arbetsförmedlingen har bidragit med att en arbetsförmedlare finns på plats en dag i veckan för Palladiums ungdomar i Ungdomstorgets lokaler.

Landstinget har bidragit med att en person med psykiatrikompetens genom projekt Ciceron finns placerad på Ungdomstorget på heltid sedan januari 2011.

Efter projekttiden kommer man att bidra med följande resurser:

Viadidakt fortsätter ha en studie- och yrkesvägledare på plats fyra dagar i veckan för vägledning individuellt och i grupp i Ungdomstorgets lokaler.

Socialförvaltningens handläggare i Vingåker och Katrineholm avsätter tid för möte tillsammans med personalen på Ungdomstorget en gång i månaden även fortsättningsvis.

Arbetsförmedlingen har en arbetsförmedlare på plats en dag i veckan i Ungdomstorgets lokaler.

Landstinget har en tjänst för en person med psykiatrikompetens genom projekt Ciceron placerad på Ungdomstorget på heltid.

Bildningsförvaltningen kommer under våren att bidra med att en heltidstjänst för pedagog ska finnas på Ungdomstorget så att de deltagare som inte fullföljt sina gymnasiestudier ska kunna läsa och få betyg.

6. Jämställdhetsintegrering

Redogör för hur ni arbetat med jämställdhetsintegrering i ert projekt. Relatera till projektplan och utmaningar under arbetets gång.

Viadidakts jämställdhetsplanen är grunden i jämställdhetsarbetet som projektdeltagarna och personalen har utgått ifrån utöver den jämställdhetsintegrering som projektet ska förhålla sig till. Jämställdhetsintegreringen innebär att ett jämställdhetsperspektiv införlivas i projektet på alla nivåer och i alla steg gällande planering, beslutsfattande och utförande samt vid uppföljning och utvärdering av projektverksamheten.

Det har varit fortlöpande fokus på jämställdhet i den dagliga verksamheten.

I styrgruppen, operativa arbetsgruppen och projektgruppen har man också diskuterat jämställdhetsfrågor och problematiserat dem på Palladium för deltagarna.

Genomförda föreläsningar, studiebesök, företagsbesök har riktat sig mot både kvinnliga och manliga yrken och arbetsplatser.

Attityder, konflikthantering och genusfrågor är något som kursledaren Julia Fries, Teater K, har tagit upp vid samtliga tillfällen. Projektdeltagarna har fått gestalta i rollspel samt diskutera hur man ska vara när man är kvinnlig respektive manlig.

Vid föreläsningar tänker man på att ha en jämn könsfördelning mellan kvinnliga och manliga föreläsare. Även viktigt att det är en jämn könsfördelning i arbetsgruppen så att deltagarna har både manliga och kvinnliga förebilder. Man har haft särskilda jämställdhetsdagar och analysseminarier med deltagarna och den operativa arbetsgruppen. I styrgruppen, operativa arbetsgruppen och projektgruppen har man också diskuterat jämställdhetsfrågor.

All redovisad statistik i projektet har varit uppdelat på kön.

7. Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

Redogör för hur projektet arbetat för att förverkliga visionerna vad gäller tillgänglighet i projekt. Relatera till projektplan och utmaningar under arbetets gång.

Palladium har möjlighet att möta alla deltagares behov. Palladium har under projektets gång flyttat till handikappanpassade lokaler i markplan för att på detta sätt öka tillgängligheten.

Många av Palladiums deltagare har bland annat läs- och skrivsvårigheter.

Projektet har haft samarbete med Loftet som är Viadidakts resurs för elever med dyslexi/läs- och skrivsvårigheter. De elever som varit intresserade av att studera har fått gå dit och studera med stöd av kunnig personal.

Vi har startat ett samarbete med den lokala Dyslexiföreningen i Katrineholm.

Vi har haft samarbete med Katrineholms kommuns Mediatek. Vid Mediateket finns bl a Skoldatatek som har till uppgift att stödja barn och ungdomar i behov av särskilt stöd och AV-Mediacentral som jobbar med utlåning av material. Därifrån har vi bl a kunnat låna de hjälpmedel som vi haft behov av för våra deltagare så att de personer som har funktionshinder i något avseende har bereds plats att ta del av projektets aktiviteter och insatser.

Dyslexidagar har anordnats för deltagarna i Palladium och Ungdomstorget för att ge kunskap om och möjlighet att diskutera läs- och skrivsvårigheter. Dagarna har genomförts tillsammans med personal från Loftet, Mediateket och Dyslexiföreningen.

8. Regionala prioriteringar

Redogör för de eventuella regionala prioriteringar som ni arbetat med.

9. Spridning och påverkansarbete

Redogör för hur ni arbetat med spridning och påverkansarbete.

- Vilka personer/organisationer har ni riktat er till?
- Hur kan projektets idéer och erfarenheter omsättas i annan verksamhet?
- Vilka ytterligare insatser för påverkansarbetet skulle behövas för att nå dit ni vill? Vem/vilka bör göra det?

Projektet har riktat sig till förvaltningar och myndigheter i Katrineholms och Vingåkers kommuner. Det finns en politik vilja att hitta nya arbetssätt och därför är förutsättningarna för strategiskt påverkansarbete gott. I båda kommunerna finns stort intresse av att utveckla metoder och arbetssätt för att hjälpa människor ut på arbetsmarknaden. Att stärka kopplingen mellan utbildningsväsendet förvaltningar och näringslivet är ett ständigt pågående

arbete inom de båda kommunerna. Omfattande spridning av resultatet kommer att fortsätta genom de nätverk och samverkansteam och som projektets aktörer ingår i.

Studiebesök hos Palladium har gjorts bl a av andra projekt, andra kommuner och från Finland. Spridning av projektet till personal och elever på gymnasieskolor i Katrineholms kommun har genomförts.

Projekt Palladium har implementerats i Ungdomstorgets ordinarie verksamhet där man idag arbetar efter den metod man tagit fram i projektet, Palladium-modellen.

Även på vuxensidan inom Viadidakt arbetar man idag enligt Palladium-modellen. Nya projekt som vänder sig till deltagare med utländsk bakgrund är på gång. Även där har man tittat på Palladium-modellen och de metoder vi har sett varit framgångsrika i projektet.

Förslag på att ytterligare sprida projektet:

- Konferenser, workshops och seminarier (både egna och andras) av deltagare och personal på Ungdomstorget.
- Broschyr om projektet och dess resultat samt information på hemsida av Viadidakts marknadsstrateg.
- Sprida projektets resultat nyhetsbrev, artiklar och reportage i fler tidningar av Ungdomstorgets personal samt Viadidakts marknadsstrateg.
- Samarbetet med Bildningsförvaltningen fortsätter genom att Ungdomstorget går ut i gymnasieskolorna och informerar regelbundet om vår verksamhet, feriejobb m m.
- Ungdomstorget fortsätter också på uppdrag åt Bildningsförvaltningen att handha Informationsansvaret i Katrineholms Kommun.
- Spridning kommer även att göras av Ungdomstorgets/Palladiums verksamhet genom projekt Ciceron.

10. Extern utvärdering

Redogör för hur den externa utvärderaren (om det är aktuellt) konkret bidragit i projektarbetet. Vilket stöd har det varit för projektledningen och hela projektet?

Demokratikonsult, Helena Brandt, har varit extern utvärderare av projektet. Helena har varit ett stort stöd till projektledningen under hela projekttiden. Värdefulla analyser, råd och stöttning för att föra projektet framåt har getts. Även värdefull information om metoder och erfarenhet från liknande projekt i regionen har Helena delat med sig av.

Bilaga: Slutrapport nr 4 Palladiumprojektet 25 okt 2011.

11. Egenutvärdering

Redogör för hur ni själva arbetat med att utvärdera ert arbete. Vilket stöd har det varit för projektledningen och hela projektet?

Både muntliga och skriftliga utvärdering har gjorts med projektdeltagarna regelbundet. Resultatet har utvärderats, åtgärdats och redovisats för projektgruppen. Deltagare har medverkat vid projektgruppsmöten för att framföra sina synpunkter och ge förslag på förändringar och förbättringar. Deltagarnas synpunkter har varit viktiga för att förstå målgruppens behov, känna delaktighet och kunna påverka processen i projektet.

12. Kommentarer och tips

Vilka tips skulle Du vilja delge framtida projekt? Vad gick bra och varför? Vad gick mindre bra och varför?

Man bör tidigt ha en plan för hur projektet ska marknadsföras och till vilka man ska sprida projektets resultat. Marknadsföringsplan saknades varför det har varit lite marknadsföring av projektet. Sprid resultatet av projektet till så många som möjligt så att andra kan dra nytta av de erfarenheter ni gör.

Introduktion till nya deltagare i projektet är viktigt så att deltagarna själva förstår varför de är i projektet och vad målet med deras deltagande är. Vi gjorde ett försök med gruppintag i projektet men med den målgruppen vi riktade oss mot fungerade det inte. Då det under hela projekttiden varit löpande intag är det lätt att man missar introduktionen när det kommer nya deltagare.

Se projektdeltagarna som en resurs i projektet. Lyssna på deltagarnas synpunkter och involverade deltagarna på alla plan så att de känner delaktighet i projektet.

Tidigt i projektet såg vi fyra områden som våra deltagare hade stora brister i. För personer i utanförskap kan vi därför rekommendera att fokusera på dessa områden: Hälsa, personlig utveckling, samhällsinformation och studie- och yrkesvägledning. De flesta aktiviteter i vårt projekt har därför rört något av dessa områden.

Ekonomi i projektet har hela tiden legat under budget. Mycket tid fokuserades inledningsvis på en felräknad budget som försöktes rättas till. Trots justeringar har projektet ekonomiskt inte gått ihop. Bl a beror det på att deltagaresättningen ingått som medfinansiering i projektet och våra ungdomar får otroligt lite i ersättning då de

flesta fortfarande bor hemma. Vi kan därför rekommendera att man tar med en ekonom i projektet som kan fokusera på projektets ekonomi så att inte projektledaren behöver göra det. Om projektet inte går ihop sig enligt beräknad budget ha då redan inledningsvis klart med hur kostnaden ska fördelas mellan berörda parter vid en ev förlust.

Viktigt att man samarbetar med redan befintliga aktörer – man behöver inte göra allt själv. Undersök noggrant vilka andra som jobbar mot samma målgrupp i ditt närområde. Det är en fördel om man kan skapa ett samverkansteam med intresserade aktörer så att man får god kännedom om varandras verksamheter och aktiviteter som är aktuella.

Man behöver inte uppfinna hjulet igen! Titta på vilka andra projekt i Sverige som arbetar med samma målgrupp. Åk på studiebesök och ta med andra projekts goda erfarenheter hem. Dra också nytta av de misstag andra har gjort så att inte ni behöver göra om dem. Om andra projekt kan man läsa på www.esf.se

På ESF:s hemsida kan man också läsa om de processtöd som finns att tillgå. De kan man anlita utan kostnad för att få hjälp inom olika områden. Ta tidigt kontakt med och använd processtöden som hjälp i projektet.

Ha nära kontakt med dina kontaktpersoner på ESF och lyssna på deras goda råd. Det hjälper dig att göra rätt i projektet från början då det är mycket redovisning som ska göras.

Det är viktigt att man är tydlig och har fastställda rutiner mot inremmitterande instanser. Har man dokumenterat vem som ska göra vad och i vilken ordning man ska göra saker undviker man missförstånd och informationsmissar. Det är också en fördel om man kan ha en kontaktperson i projektet mot varje instans. Då vet varje instans vem man ska kontakta när det är nya deltagare på ingång.

Viktigt att projektledaren ställer krav på styrning av styrgruppen så att det framgår tydligt vilket mål man ska arbeta mot, rollerna i projektet blir tydliga, när man ska ha gemensamma möten och hur ofta rapporteringar och avstämningar ska genomföras. Det är också viktigt att styrgruppen är engagerad i projektet och att de får löpande information, lägesrapporter, om hur projektet fortskrider.

Ska projektet avslutas eller implementeras efter projekttiden? Bra om styrgruppen fattar beslut tidigt om vad målet med projektet ska vara.

13. Kontaktpersoner

Vilka personer kan den som är intresserad av ytterligare information kontakta?

Mia Bärnin, Samordnare Ungdomstorget, 0150-568 53, lenamarie.barlin@viadidakt.se
Eva Gustafsson, Enhetschef för arbetsmarknadsfrågor Viadidakt, 0150-569 51,
eva.gustafsson@viadidakt.se
Inger Christensen, Projektledare för Projekt Palladium, 0151-191 24,
inger.christensen@viadidakt.se

Underskrift projektansvarig (projektledare)

Datum	Namnteckning	Namnförtydligande
-------	--------------	-------------------

E-posta dessutom dokumentet till projektets ansvariga handläggare på Svenska ESF-rådet.

Kom ihåg att även fylla i projektets sista lägesrapport för att stöd ska kunna betalas ut.